

§ 9. Boendeplan 2019

Dnr 3.2-566/2018

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till stadsövergripande boendeplan för 2020 med utblick mot 2040.
2. Äldrenämnden överlämnar förslaget till kommunstyrelsen för beslut.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2019-04-30

Äldreförvaltningen samordnar arbetet med den stadsövergripande boendeplanen i nära samverkan med berörda stadsdelsnämndsregioner, stadsledningskontoret, Micasa och exploateringskontoret. Befolkningen i åldersgruppen 65 år och äldre ökar kraftigt. Från och med 2023 ökar behovet av vård- och omsorgsboende med cirka 2 400 platser fram till 2040. I boendeplanen har behovet av nödvändiga åtgärder analyserats för att möta den kommande efterfrågan av platser.

I boendeplanen redovisas fem fastigheter som är beslutade att avvecklas och fem som föreslås avvecklas. I planen föreslås också nyproduktion av cirka 870 platser, cirka elva vård- och omsorgsboenden, med kommunalt huvudmannaskap fram till 2040. Sju utpekade specifika projekt finns. Vidare beräknas det finnas behov av cirka 1 900 platser i privata nyetableringar. Nio utpekade specifika projekt finns.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottnér (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Ledamoten Claes Elmgren (S) lade fram ett förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med det.

Ledamoten Kerstin Thelander (V) lade fram ett förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med det.

Beslutsgång

Ordföranden Erik Slottner (KD) ställde de tre förslagen mot varandra och finner att nämnden hade beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

Reservation

Ledamoten Claes Elmgren m.fl. (S) reserverade sig mot beslutet till förmån för sitt eget beslut enligt följande:

1. Delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. Därutöver anföra:

Det är oroande att konstatera att Swecos beräkningar av behovet av omsorgsplatser i innerstaden har spruckit ordentligt. Det är viktigt att se till att innerstadsdelarna har tillräckligt med platser för de behov som uppstår. Staden kan förvänta sig att de äldre som bor i innerstaden är beredda på att flytta till andra stadsdelar. Därför måste varje nedläggning analyseras noga innan beslut fattas samtidigt som nybyggnationer måste bli fler. Givetvis gäller det både för Micacas och för privata byggare som är beredda på att bygga fastigheter för äldre.

Att majoriteten nu vill öka andelen privata fastigheter för äldreboenden till 50% istället för 40% måste analyseras mer än vad nu finns i ärendet. Vad blir konsekvenserna om privata byggare hoppas av projekt? Vi saknar konsekvens- och riskanalyser av den ändringen. Vi socialdemokrater menar att staden måste ta ansvar för att garantera en tillräcklig utbyggnadstakt. Staden ha kontrollstationer för utbyggnadstakten. En bristande planering får inte utsätta de äldre för brist på platser, äldreberedningen får inte överraskas av att platserna inte räcker till. I praktiken handlar beslutet om att majoriteten tvingar Micaca att stryka projekt som är planerade att byggas med sikte på 2040. Det verkar som majoriteten i stadshuset vill återgå till att det egna fastighetsbolaget är ett förvaltande bolag i stället för att utveckla boenden för äldre utifrån sin speciella kompetens.

När någon av stadsdelarna vill eller måste lägga ner ett äldreboende så är det helt oacceptabelt om det uppstår likadana situationer som vid nedläggningen av Skolörten i Hässelby-Vällingby. Avveckling ska ske i god ordning och framförallt måste intagningsstopp införas betydligt tidigare för att undvika onödig flytt för de äldre med omsorgsbehov.

Ledamoten Kerstin Thelander m.fl. (V) reserverade sig mot beslutet till förmån för sitt eget beslut enligt följande:

1. Äldrenämnden godkänner delvis Boendeplan 2020 med utblick mot 2040
2. Därutöver anför:

Vi är mycket oroadе över majoritetens minskade ambitioner för nyproduktion av vård- och omsorgsboende. Av de 870 kommunala platser som anges i boendeplanen är i själva verket hälften ersättningsplatser för avvecklade verksamheter. Nyproduktionen är snarare drygt 400 nya kommunala platser. Det är en betydande minskning från förra året då det planerades 1 300 nya kommunala platser, cirka 21 vård- och omsorgsboenden.

Den borgerliga majoriteten föreslår nu att stadens äldreboendeplanering ska sträva mot att 50 % av platserna på vård- och omsorgsboenden i Stockholms stad ska ha kommunalt huvudmannaskap. Tidigare har planeringsinriktningen varit 60 % kommunal huvudman och 40 % privat huvudman, den inriktningen har funnits oavsett politisk majoritet. Vi kan även läsa att flera planerade projekt har övergått från kommunala till privata etableringar i och med årets boendeplan. Konsekvenserna kommer bli stora, exempelvis för Micasa Fastigheter AB som med denna äldreboendeplanering kan tvingas att ändra planerade byggnationer i ett längre tidsperspektiv fram till 2040.

I 2017 års boendeplan beskrivs utgångspunkten i 60 % kommunalt huvudmannaskap som strategiskt viktig för att klara av att tillgodose behovet av platser på lång sikt. Genom att ha huvudmannaskapet för en majoritet av platserna kan staden även ha kontroll över kostnadsutvecklingen. Det kommunala huvudmannaskapet möjliggör drift i egen regi eller på upphandlad entreprenad, det styr alltså inte vem som driver själva verksamheten. Vi anser att den tidigare nivån med 60 % kommunal huvudmannaskap inte bör underskridas då det är viktigt att staden har rådighet över majoriteten av platserna. I en situation med brist på platser finns annars en risk för utveckling mot högre kostnader för verksamheten.

Vi ser även att det inte kommer att gå att upprätthålla ens 50 % kommunalt huvudmannaskap med den boendeplan som föreslås och vi är djupt oroadе över att staden förlorar såväl rådighet

över att det finns boende för äldre över hela staden som att det byggs äldreboenden för olika behov. Ett exempel är det äldreboende som behöver komma till stånd för döva och dövblinda men där ”marknaden” är så osäker att ett privat drivet äldreboende sannolikt inte har möjlighet att ta den risken. Vi anser vidare att planering av seniorboenden inte bör utgå från dagens aktuella efterfrågan utan istället utgå från ett framtida ökat behov. Befolkningen blir redan nu friskare längre upp i åren och behovet av vård- och omsorgsboende inträffar senare i livet. Ökat sammanboende i kollektiva boendeformer såsom seniorboenden är en friskfaktor, då det ger både ökad trygghet och gemenskap. Därför finns anledning att anta att efterfrågan på denna typ av boenden kommer öka.

Särskilt uttalande

Ordförande Erik Slottnér (KD), ledamoten Yvonne Fernell-Ingelström m.fl. (M), ledamoten Abit Dundar m.fl. (L), ledamoten Kristin Jacobsson m.fl. (C) och Nila Vikhe-Patil m.fl. (MP) lämnar följande särskilda uttalande:

I föreliggande ärende, Boendepplan 2020 med utblick mot 2040, har äldreförvaltningen på ett föredömligt sätt beskrivit den övergripande bedömningen av behov av bostäder för äldre. Därutöver redogörs för framtida trender med fokus på kvalitet där fördelning av driftsformer och konsekvenser för såväl stadsdelsnämndsområden som staden som helhet beaktats.

I detta sammanhang vill vi lyfta betydelsen av att vård- och omsorgsboenden även byggs i Stockholms innerstad. Vi förstår att det är svårare att hitta lämpliga platser för möjlig nyproduktion av vård- och omsorgsboenden i innerstaden jämfört med andra delar av Stockholm. Utgångspunkten måste vara att så många äldre som möjligt i största möjliga mån ska beredas plats på ett vård- och omsorgsboende i sin stadsdel om de så önskar. Det ska även gälla de äldre som bott stora delar av sitt liv i någon av innerstadsstadsdelarna.

Beträffande planering för utbyggnad av seniorbostäder så är det vår uttalade ambition inte bara att det totala antalet ska öka, utan också andelen i förhållande till befolkningen över 65 år. Det innebär att utbyggnadstakten behöver öka.

§ 10. Redovisning och analys av avslag på ansökningar avseende särskilt boende 2018

Dnr 4.1-259/2019

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2019-04-23

Stadsdelsförvaltningarna sammanställer årligen antalet delegations-beslut i enskilda ärenden och domar inom äldreomsorgen och rapporterar uppgifterna till äldreförvaltningen. Under 2018 fattade stadens biståndshandläggare 3 410 beslut om vård- och omsorgsboende varav 568 avslag och 739 om servicehus varav 275 avslag. Det har meddelat 259 domar avseende särskilt boende varav 62 gick staden emot. Äldreförvaltningen har i ärendet sammanställt uppgifterna om antalet beslut och domar rörande särskilt boende under 2018. Statistiken baseras på antal beslut och inte antal personer. Då uppgifterna räknas fram manuellt finns en risk för felräkningar och statistiken i ärendet är inte helt jämförbar.

Staden har riktlinjer för handläggning med syftet att säkerställa rättssäkerheten och likabehandlingen i bedömningen av insatser. I ärendet sammanfattas de främsta skälen till att avslag ges vilket är att den enskilde inte bedöms ha ett omfattande omvårdnadsbehov. Hjälpen bedöms istället kunna tillgodoses genom redan beviljade eller utökade insatser. En vanlig orsak till att den enskilde vill flytta till servicehus handlar om att det nuvarande boendet är otillgängligt.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottnér (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.